

คุณหญิง อัจฉรา
วิมลมาศ (ภรรยา) 1-1 เมษายน 2524 กทม.
คุณหญิง อัจฉรา วิมลมาศ 1-1 เมษายน 2524

185

ผนวก 9

การสนทนากับ พลเรือเอก สงัด ชลอยุธยา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
รัฐบาลธานินทร์ กรัยวิเชียร เมื่อวันเสาร์ ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2520

บุญชนะ อัดดาก

กรุงเทพฯ 20 กุมภาพันธ์ 2520

1. พลเอกแสวง เสนาณรงค์ เพื่อนที่ข้าพเจ้ารักนับถือที่สุดคนหนึ่ง ถึงแก่
อนิจกรรมด้วยโรคหัวใจ เมื่อวันจันทร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2520 ที่โรงพยาบาลศิริราช ข้าพเจ้า
ไปรดน้ำศพเมื่อวันจันทร์ ที่ 15 กุมภาพันธ์ และวันเสาร์ที่ 19 กุมภาพันธ์ จึงไปในงานศพ
ศพทั้งที่บ้านซอยหม่อมแก้ว ถนนคลองประปา กระทรวงกลาโหม และวปอ. รุ่น 4 เป็นเจ้าภาพ
ข้าพเจ้าและคุณแสวง และพลเรือเอกสงัด ชลอยุธยา อยู่ใน วปอ. รุ่นเดียวกันนี้

2. ระหว่างสวดพระอภิธรรม ข้าพเจ้าได้คุยกับพลเรือเอกสงัด เกี่ยวกับเหตุการณ์
บ้านเมืองในปัจจุบัน คำบอกเล่าต่างๆ ของคุณสงัดในฐานะเป็นหัวหน้าคณะปฏิรูป 6 ตุลาคม
2519 และในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นความรู้ซึ่งคงไม่ค่อยมีคนทราบ ข้าพ
เจ้าจึงขอบันทึกไว้ดังต่อไปนี้

3. คุณสงัดตอบคำถามของข้าพเจ้าว่า ขณะนี้ฝ่ายขวากำลังพยายามจะกระจายข่าว
เช่น เขียนใบปลิวแจกจ่ายโจมตีรัฐบาลธานินทร์ หัวว่าใจแคบทำงานไม่ได้ผล แต่คุณสงัด
เห็นว่า ฝ่ายขวานั้นเป็นฝ่ายขวาที่ไม่ค่อยสะอาดนัก จึงไม่ควรรับฟัง เพราะเป็นการโจมตี
เพื่อทำลายรัฐบาลก่อนที่จะตั้งตัวอีก รัฐบาลนี้ได้พยายามทำอะไรหลายอย่างดี ๆ ถ้าให้โอกาส
สัก 1 ปี ผลงานแห่งความสำเร็จก็คงจะเกิดขึ้นแน่ ๆ ฝ่ายโจมตีไม่ยักให้รัฐบาลอยู่ถึง 1 ปี
จึงต้องโจมตีอย่างหนัก

4. คุณสงัดบอกว่า การใช้อำนาจเด็ดขาดตามมาตรา 21 แห่งรัฐธรรมนูญใน
กรณีข่มขืน วางเพลิง และยาเสพติดให้โทษนั้น นายธานินทร์ไม่ยักใช้ แต่สภาที่ปรึกษา
ของนายกอวยกให้ใช้ จึงแจ้งไปยังคณะรัฐบาล บัดนี้คณะรัฐบาลก็ได้อนุมัติให้นายธานินทร์
ใช้ความเด็ดขาดใน 3 เรื่องนั้นแล้ว ที่สภาที่ปรึกษาส่งความเห็นของสภาไปเช่นนั้น ก็เพื่อให้
นายกอมีอำนาจเด็ดขาดขึ้น เคียงจะหาว่าสภาที่ปรึกษาไม่สนับสนุนให้มีความเด็ดขาดเพื่อความ
สงบสุขของบ้านเมือง

เมื่อข้าพเจ้าบอกว่า มีประชาชนบางกลุ่มเห็นว่า หัวหน้าคณะปฏิรูปน่าจะได
ายกรัฐมนตรีเสียเองจะได้รับฉันทชอบในการบริหารประเทศ เพราะไหน ๆ ก็ได้
ว่ ควรจะรับฉันทชอบต่อไปให้เป็นไปตามเป้าหมายของคณะปฏิรูป คุณสงค์
นินทร์ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับคณะปฏิรูปจนได้เป็นนายคนนั้น คนส่วนมากไม่ทราบ
ด้รู้จักคุณธานินทร์มาก่อน เพิ่งมารู้จักเมื่อกุมภาพันธ์ 2519 นี้เอง

คุณสงค์เล่าให้ฟังว่า ในเดือนกุมภาพันธ์ 2519 มีข่าวลืออยู่ทั่วไปว่า จะมี
ปฏิวัติ เหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น ฝ่ายซ้ายกำลังฮึกเหิมและรบกวนความ
จึงได้กราบบังคมทูลขึ้นไปยังในหลวงที่เชียงใหม่ซึ่งประทับอยู่ภูฝักราชนิเวศน์
ะขอให้คุณสงค์ซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด (กับพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
ารา) กับพลเอกบุญชัย บำรุงพงศ์ ผู้บัญชาการทหารบก พลอากาศเอกกมล
บัญชาการทหารอากาศขึ้นไปเฝ้า แต่ในหลวงโปรดเกล้าฯ ให้คุณสงค์เข้าเฝ้าคนเดียว
ถ้าเข้าเฝ้าทั้ง 3 คนก็จะช่วยกันฟังนำมาคิดและปฏิบัติโดยถือว่าเป็นพรสวรรค์

เมื่อคุณสงค์ไปเฝ้าในหลวงที่ภูฝักราชนิเวศน์นั้นได้ไปโดยเครื่องบิน เข้าเฝ้า
2 ชั่วโมงครึ่งในตอนบ่าย ไปวันนั้นและกลับในวันเดียวกัน คุณสงค์บอกว่า
หลวงโดยลำพังมาก่อนเลย คราวนี้เป็นครั้งแรก ได้กราบบังคมทูลให้ทรงทราบ
้านเมืองว่าเป็นที่น่าวิตก ถ้าปล่อยไปบ้านเมืองอาจจะต้องตกอยู่ในสถานะอย่าง
ะเขมร จึงควรดำเนินการปฏิวัติ

คุณสงค์เล่าต่อไปว่า อยากจะได้พรจากพระโอรสให้ทางทหารดำเนินการได้
ต์ในหลวงก็มีใ้ทรงรับสั่งตรง ๆ คงรับสั่งแต่ว่าให้คิดเอาเองว่าจะควรทำอย่างไร

คุณสงค์เห็นว่า เมื่อไม่รับสั่งตรง ๆ ก็คงจะดำเนินการไม่ได้ จึงกราบบังคม
ทหารยศอำนาจการปกครองได้แล้วก็มีได้ประสงค์จะมีอำนาจเป็นใหญ่ต่อไป จึง
จลเรือนเข้ามาบริหารประเทศ สมมุติว่าถ้ายึดได้แล้วใครจะควรเป็นนายกรัฐมนตรี
มเสร็จแล้ว คุณสงค์ก็ได้กราบบังคมทูลรายชื่อบุคคลที่น่าจะได้เป็นนายกรัฐมนตรี
ะได้พระราชทานความเห็น

10. คุณสงค์เล่าว่า ได้กราบบังคมทูลชื่อไปประมาณ 15 ชื่อ รวมทั้งคุณประกอบ หุตะสิงห์ หลวงอรรถสิทธิสุนทร คุณประภาศน์ อวยชัย คุณเชาว์ ณ ศิววันต์ด้วย แต่ก็ไม่ทรงรับสั่งสนับสนุนผู้ใด

11. เมื่อไม่ได้ชื่อบุคคลที่น่าจะเป็นนายกได้ และเวลาก็กว้างไปมากแล้ว คุณสงค์ก็เตรียมตัวจะกราบบังคมทูลลากลับ แต่ก่อนจะออกจากที่เฝ้า ในหลวงได้รับสั่งว่า จะทำอะไรลงไปก็ควรจะปรึกษานักกฎหมาย คือ คุณธานินทร์ กรวยวิเชียร ผู้พิพากษาศาลฎีกาเสียด้วย คุณสงค์บอกว่าไม่เคยรู้จักคุณธานินทร์มาก่อนเลย พอมาถึงกรุงเทพฯ ก็ได้บอกพรรคพวกทางทหารให้ทราบแล้วเชิญคุณธานินทร์มาพบ

12. คุณสงค์บอกว่าได้ตามคุณธานินทร์ว่า ได้คุ้นเคยกับในหลวงมานานตั้งแต่เมื่อใด คุณธานินทร์บอกว่าไม่เคยเข้าเฝ้าในหลวงใกล้ชิดเลย แต่อย่างไรก็ตามคุณสงค์ก็ได้เริ่มใช้ให้คุณธานินทร์เตรียมคำแถลงการณ์ต่าง ๆ และเอกสารต่าง ๆ ให้พร้อม พิจารณาแล้วก็เก็บไว้ในตู้ศิรภยอย่างเอกสารลับ เพื่อจะนำไปใช้หลังจากการปฏิวัติแล้ว

13. คุณสงค์บอกต่อไปว่า ได้รอคอยโอกาสที่จะยึดอำนาจการปกครองอยู่เรื่อย ๆ แต่ก็ได้ไม่ถึงจังหวะ จนในที่สุดก็เกษียณอายุต้องออกจากราชการ เมื่อ 1 ตุลาคม 2519 เพื่อนฝูงนายทหารผู้ใหญ่ก็หาว่าคุณสงค์ตะถั่ววง ซึ่งความจริงจะว่าจริงก็ได้ เพราะยังไม่มีเหตุผลหรือเหตุการณ์จะให้ทำเช่นนั้นได้ง่าย ๆ และในหลวงก็ไม่ได้รับสั่งสนับสนุน

14. โดยที่คุณธานินทร์ได้ร่วมงานก่อการมาด้วยกันตั้งกล่าว คุณสงค์บอกว่า จึงไม่มีเหตุผลอย่างใดที่จะไม่กราบบังคมทูลให้ในหลวงตั้งคุณธานินทร์เป็นนายกรัฐมนตรี ส่วนข่าวลือที่ว่าคุณสงค์เสนอ 3 ชื่อ คือ คุณประกอบ คุณประภาศน์ และคุณธานินทร์ และในหลวงเลือกคุณธานินทร์นั้นก็เป็นเรื่องเล่า ๆ กันไปอย่างนั้นเอง

หมายเหตุ คุณสงค์ทำการปฏิวัติรัฐบาล มรว. เสนีย์ ปราโมช เมื่อ 6 ต.ค. 19 และเรียกการปฏิวัติครั้งนั้นว่า การปฏิรูป - บอ.